

Praha 19.8.2004

50

Potraty podle věku ženy v roce 2003

Ke správnému zhodnocení trendu snižování počtu potratů je třeba vztáhnout tento počet na skupinu populace, která je nositelem jevu. Tedy na skupinu žen v plodném věku. V roce 2003 bylo v České republice hlášeno 39 644 potratů, což znamená, že na 1000 žen ve věku 15 - 49 let připadlo celkem 15,64 potratů. Z toho bylo 10,7 umělých přerušení těhotenství (UPT) a 4,43 samovolných potratů. Ve zbytku se jedná o mimoděložní těhotenství a ostatní potraty.

Zvláštní pozici mezi ostatními kraji ČR má vzhledem k počtu potratů na tisíc žen v plodném věku Hl. m. Praha a Ústecký kraj. V Praze byl na 1000 žen ve věku 15 - 49 let nejnižší počet samovolných potratů (2,74), UPT ze zdravotních důvodů (1,44), mimoděložních těhotenství (0,24) a třetí nejnižší počet potratů celkem (13,68). Naproti tomu v Ústeckém kraji byl nejvyšší počet samovolných potratů (5,60), miniinterrupcí (12,05), jiných legálních UPT (3,56), UPT celkem (15,62), druhý nejvyšší počet mimoděložních těhotenství (0,74) a nejvyšší počet potratů celkem (21,97) na 1000 žen fertilního věku.

Snižování počtu potratů na 1000 žen fertilního věku je způsobeno rozhodující měrou snižováním počtu interrupcí. Ještě na počátku 90tých let připadalo na tisíc žen mezi 15. a 49. rokem života ročně kolem 40 interrupcí. Po prudkém poklesu počtu UPT na 1000 žen plodného věku v první polovině devadesátých let následovalo pozvolné snižování úrovně tohoto ukazatele až na současných 10,7 interrupcí na tisíc žen ve věku 15 - 49 let. Vzhledem k tomu, že zhruba 80 % UPT jsou miniinterrupce, je tento pokles zapříčiněn především snížením jejich počtu. V roce 1990 připadlo na tisíc žen ve fertilním věku 33 miniinterrupcí zatímco nyní (v roce 2003) to je 8,51. Podíl miniinterrupcí na celkovém počtu UPT ovšem od roku 1994 (kdy byl 85,1 %) klesá. V roce 2003 se poprvé od roku 1989 dostal pod hranici 80 %. Jiné legální formy umělého přerušení těhotenství hrají v celkovém počtu UPT menší roli a jejich počet na 1000 žen fertilního věku výrazněji klesal jen do poloviny devadesátých let. Od té doby připadá na tisíc žen ve věku 15 - 49 let kolem 2,5 UPT jiných forem než miniinterrupcí. Jedná se zde především o případy, kdy je těhotenství zjištěno po delší době, kdy se až v pozdějších týdnech objeví zdravotní komplikace nebo postižení plodu či kde jsou jiné kontraindikace pro miniinterrupci.

Z hlediska jednotlivých věkových skupin má na poklesu umělé potratovosti v 90tých letech v ČR nejvyšší podíl skupina žen ve věku 25 - 29 let. Až do roku 1999 připadalo nejvíce interrupcí na tisíc žen právě v této věkové skupině. Od roku 2000 převzala toto prvenství skupina žen ve věku 30 - 34 let. Ve stejné době se u nás vlivem již déle trvajícího zvyšování věku matek při narození dítěte poprvé narodilo více dětí ženám ve věku 25 - 29 let, než ženám 20 - 24letým. Vzhledem k tomu, že mezi ženami

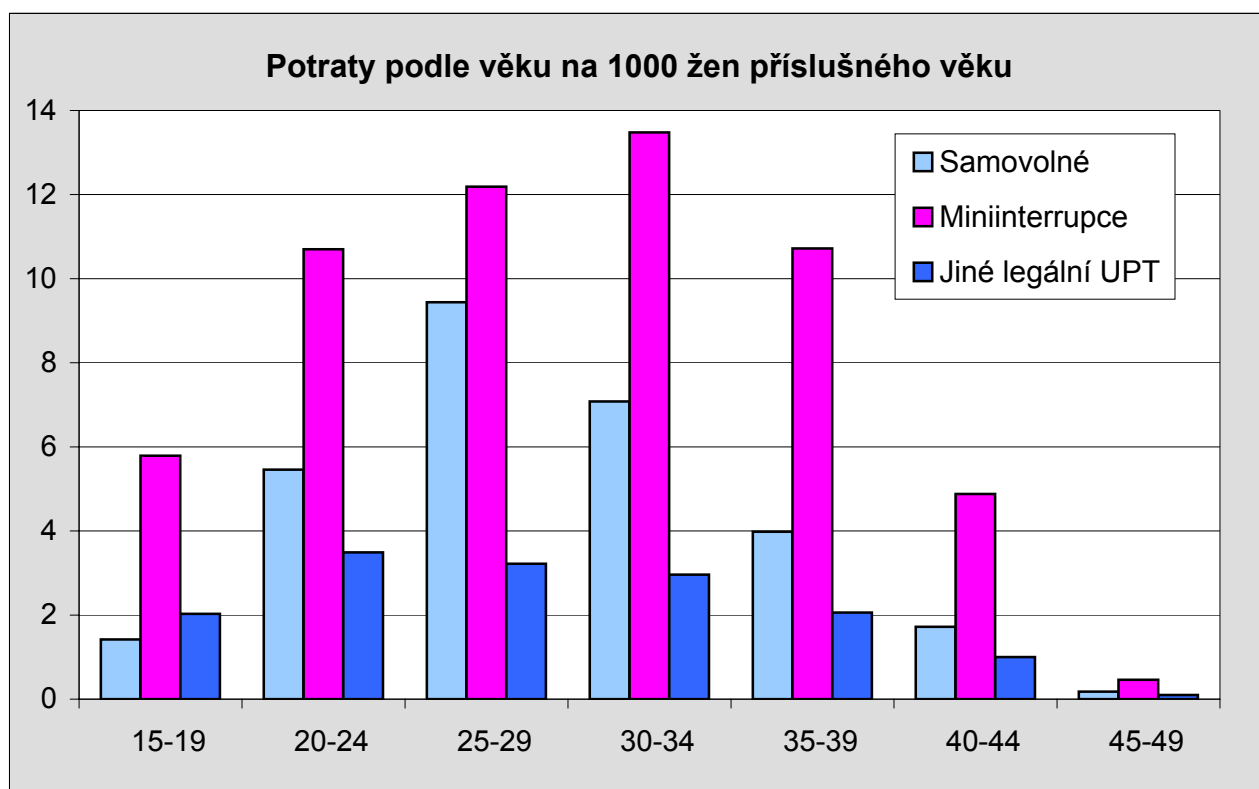
podstupujícími interrupci jsou u nás dlouhodobě nejhojněji zastoupeny ženy s dvěma dětmi, je posun ve věku žen při UPT logickým důsledkem zvýšení věku matek při narození dítěte. Téměř podobně velkého snížení počtu umělých přerušení těhotenství na 1000 žen jako u 25 až 29-letých došlo ještě u žen mezi 20. a 24. rokem života. Méně už poklesla umělá potratovost ve skupinách žen ve věku 15 - 19 let a 35 - 39 let. Pořadí těchto skupin ve výši počtu interrupcí na tisíc žen příslušného věku zůstalo nezměněno stejně jako ve věkových skupinách žen 40 - 44 let a 45 - 49 let, v nichž byl pokles relativně minimální.

V roce 2003 byla nejvyšší samovolná potratovost u žen ve věkové skupině 25 - 29 let. Na dalším místě byly ženy ve věku 30 - 34 let a jako třetí následovala věková skupina 20 - 24letých. Maxima miniinterrupcí na tisíc žen příslušného věku bylo dosaženo ve skupině žen ve stáří 30 - 34 let. O něco méně miniinterrupcí na 1000 žen v daném věku bylo ve věkové skupině 25 - 29 let. Téměř stejný počet miniinterrupcí na tisíc žen připadalo ve skupinách žen ve věku 20 - 24 let a 35 - 39 let. Na tisíc žen ve věku 35 - 39 let však připadalo méně jiných legálních forem UPT než na ženy 20 - 24leté, u nichž bylo těchto typů interrupcí na tisíc žen nejvíce ze všech věkových skupin.

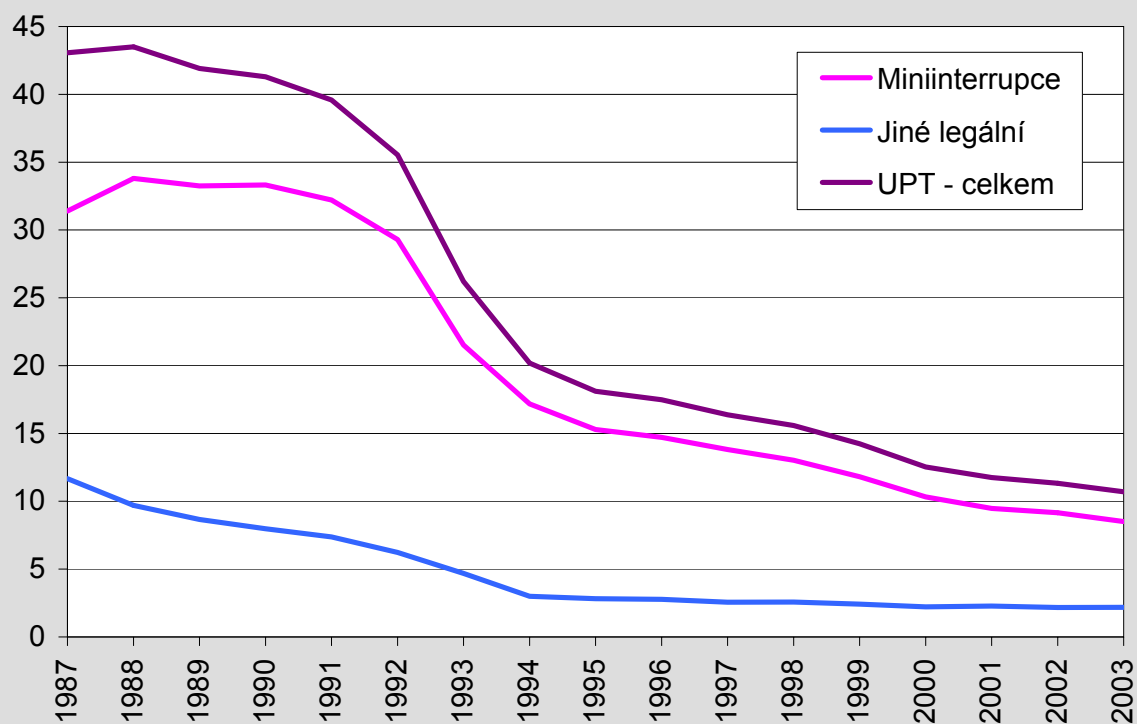
Vypracovala: Mgr. Helena Chodounská

**Potrasy podle druhu a kraje bydliště ženy
v přepočtu na 1000 žen fertil. věku (15-49 let)**

Území, kraj	Potrasy							
	Samo- volné	umělá přerušeni těhotenství				mimo- děložní těhoten- ství	ostatní	celkem
		mini- inter- rupce	jiné legální	celkem	z toho ze zdrav. důvodů			
Hl. m. Praha	2,74	8,30	2,34	10,64	1,44	0,24	0,06	13,68
Středočeský kraj	4,05	8,58	2,30	10,87	2,09	0,48	0,05	15,46
Jihočeský kraj	4,78	8,51	1,83	10,34	1,97	0,41	0,01	15,54
Plzeňský kraj	5,18	9,10	2,34	11,44	3,10	0,80	-	17,42
Karlovarský kraj	4,78	10,08	3,55	13,63	1,80	0,63	0,01	19,05
Ústecký kraj	5,60	12,05	3,56	15,62	2,61	0,74	0,02	21,97
Liberecký kraj	5,56	9,72	2,73	12,45	2,11	0,64	0,01	18,66
Královéhradecký kraj	3,60	10,40	2,68	13,07	4,18	0,48	-	17,15
Pardubický kraj	4,33	6,68	1,62	8,30	1,47	0,55	0,13	13,31
Vysočina	4,63	6,83	1,82	8,65	1,56	0,64	-	13,92
Jihomoravský kraj	4,40	7,49	1,94	9,42	1,74	0,37	-	14,20
Olomoucký kraj	4,21	8,17	1,24	9,41	2,07	0,44	-	14,06
Zlínský kraj	4,87	6,55	1,32	7,87	1,52	0,38	-	13,12
Moravskoslezský kraj	4,84	7,91	1,93	9,84	1,93	0,46	-	15,14
ČR	4,43	8,51	2,19	10,70	2,06	0,49	0,02	15,64

Umělá přerušení těhotenství na 1000 žen fertilního věku (15 - 49 let)

Vývoj počtu UPT podle věkových skupin na 1000 žen

